

Rapport från en gräsmatta

Irene Andersson, Idkerberget

Över hela landet pågår inventeringar av hävdade ängs- och betesmarker som inte konstgödslats.

Gamla gräsmattor tycks inte röna samma intresse. Jag undrar ändå vad det är för skillnad på en slätteräng som slås med lie och en som klipps med gräsklippare. Poängen är ju att bevara den speciella flora som uppstått i öppna, magra marker.

Efter att ha läst Johan Nitares artikel i SBT 5/88 (alla Trollius-läsare har väl sett den?), bestämde jag mig för att berätta om en av mina 80-åriga gräsmattor.

Den har en yta av c:a 1000 m². Hur den anlagts och skötts från början vet jag inte säkert. Troligen är det gammal fäbodmark, som gjorts om till fruktträdgård vid sekelskiftet. Förekomst av toppklocka, gullviva, blåklocka och prästkrage tyder på att man sått in sådana växter för att få en lättskött blomsteräng som undervegetation.

De senaste 20 åren har marken skötts (plågats) på ganska likartat sätt: hänsynslösa men sporadiska klippningar med motorgräsklippare. Vissa år har klippningen uteblivit och gräset har istället bränts av följande vår (jag ser framför mig hur nackhåret reser sig på en del läsare). Ingen konstgödsel har använts, men någon gång emellanåt har en lättare kalkning gjorts.

Gräsmattan är ett populärt tillhåll för älgar och rådjur under senhöst och vinter. Något bete har inte förekommit under de senaste 80 åren. Själv har jag haft möjlighet att studera växtligheten under 3 år och försökt identifiera merparten av svamparna och en del av kärlväxterna.

Kärlväxter har jag fortfarande inte riktigt kläm på, men de som dominerar gräsmattan och ger dess karaktär är brunört, rödkämpar och framförallt gråfibbla. Några ex av låsbräken hittades -87 och antalet var fördubblat 1988. I utkanterna, där gräset inte klippts på många år, växer bl.a. ängsnejlika, ormrot, gullris och kattföt.

De svamparter som nämns räknas som indikatorer på skyddsvärda gräsmarker enligt Nitares artikel.

Svampar:

Spetsvaxing (*Hygrocybe acutoconica*) - Rikligt varje år.

Alabastervaxing (*Camarophyllus niveus*) - Ganska rikligt årligen.

Mönjevaxing (*Hygrocybe miniata*) - Ett 20-tal ex i år.

Papegojvaxing (*Hygrocybe psittacina*) - Ett ex i år.

Toppvaxing (*Hygrocybe conica*) - Några få ex i år, Namnet används
tillsviare för flera svartnande arter och varianter.

Maskfingersvamp (*Clavaria vermicularis*) - Enstaka ex årligen.

Rökfingersvamp (*Clavaria fumosa*) - 100-tals ex i år.

Rosenfingersvamp (*Clavaria rosea*) - Enstaka knippen 1986 och -87.

Ångsfingersvamp (*Clavulinopsis corniculata*) - Enstaka ex 1986, nå-
got flera -87 och rikligt 1988.

Svart jordtunga (*Geoglossum-* eller *Trichoglossum*art. Har skickats
iväg för identifiering) - Ett dussin ex 1988.

Knoppårdhättling (*Entoloma papillatum*) - Några ex varje år.

Entoloma lazulinum (=cyanulus) - Ganska många 1987, färre under -88.

En vacker liten rödskivling med svart hatt och fot samt
och ljusblå skivor. Ytterligare en rödskivling har funnits
varje år. Den är mycket lik strimnopping (*Entoloma asprel-
lum*), men har brun fot istället för blåaktig.

Några andra anmärkningsvärda fynd är:

Mörk åkerskivling (*Agrocybe erebia*) - 2 ex 1988, samt

Sommarspindling (*Cortinarius erythrinus*) - Riklig 1987, 4 ex -88.

Svart jordtunga